

Helen Lokuta

– saatuse poeg

«Oper tundus algul võõras ja müstiline,» tunnistab üks Eesti säravamaid ooperilauljaid Helen Lokuta, kes kunagi mõlgutas mõtteid hoopis kirjandust või arstiteadust õppima minna. Kuid muusika võitis.

«**S**ee, kui sa osutud valituks ja sul õnnestub solistina karjääri teha, on väga suur au ja eesõigus,» hindab Rahvusooperi Estonia hõivatuid soliste Helen Lokuta (37), kelle sõnul konkurents ooperimaailmas on väga suur. Ta on laulnud peaaegu kõiki olulisemaid metsosoprani rolle. Carmen, Kleopatra ja Tuhkatriinu on vaid mõned neist, mille peale publik juubeldab ja mida arvamusiidrid kiidavad. Särav ja karismaatiline on Helen ka väljaspool lava.

Laval juba lapsest saati

Kohtume Heleniga tema koduteatris Estonias, kus kaunis metsosopran võtab meid vastu nagu tõeline primadonna. Seda muidugi kõige paremas mõttes – elegantset ja väljapeetult. Ta on selga pannud kütkestava Ülle Suurhans-Pohjanheimo loodud kleidi, millest lausa kiirgab ülevoolavat diivalikkust. Samal ajal võlub ta meid aga hoopis oma sooja ja lihtsa olemisega.

«Peab olema õnne ja peab olema töökas. Puhtalt andekusest ei piisa alati,» kõlab Heleni eduresept. Tema sai solistirolli selgeks juba väga varases eas – viieaastase tirtsuna laulis ta solistina kirikus, esimeses klassis aga juba soolot terve suure poiste-koori ees.

«Alustasin lauluõpinguid Heino Eller nimelises Tartu muusikakoolis. Koolis käisin aga Tartu Karlova Gümnaasiumis muusikakallakuga klassis. Mäletan, et mind pandi kohe esinema ja hakkasin saama hääleseadet,» meenutab lauljanna, kes muu hulgas on olnud ka Tartu neidudekoori Kurekell solist.

Kui pärast keskkooli läks tuleviku- plaanide tegemiseks, polnudki laulmine üllataval kombel Heleni esimene valik. «Mõlgutasin mitmesuguseid mõtteid, ühena neist arstiteadust, ja ka kirjandust kütkestas mind. Siiski otsustasin laulmise kasuks, kuna see lihtsalt haaras mind kõige tugevamalt.»

Kuulates resümeeid Heleni lapsepõlvest, tekib vägisi mõte, et ju oli oope-

rilaulja amet ikkagi saatuse poolt ette antud. Metsosopran tunnistab isegi, et kui ta väikese plikatirtsuna kusagil esines, kuulis ta tihti publiku seast või muusikapedagoogidelt kommentaare: «Oi-oi, tulevane ooperilaulja!» «Siis ma muidugi ei kujutanud midagi seesugust ettegi. Ooper tundus võõras ja müstiline maa. Armastasin väga draamaetendusi ja kuulsin teistlaadi muusikat.»

Ka Heleni 10aastane poeg Stefan pole esialgu veel ooperifänn – ta armastab hoopis trumme mängida. «Ma ei tahtnud teda üldse muusikakooli panna ega muusikaga siduda,» üllatab naine. «See oli puhtalt tema enda otsus hakata löökpile õppima. Kui kool algas ja poeg esimesse klassi läks, küsis ta, et millal me nüüd trummitundi lähme? Tean kui raske on muusiku elukutse ning kui palju peab vaeva nägema, et tippu jõuda.» Nüüd musitseerivad ema ja poeg teinekord ka koos. «Mina võtan välja oma viiuli või kitarr ja meil on ka üks ühine noodipakk, mille järgi siis koos mängime. Aga kodus laulavad meil rohkem mehed»

Kusjuures ka Heleni abikaasa Madis on muusikute perest pärit, tema on õppinud trompetit. «Muusikurajajäri asemel tegutseb ta erettevõtluses,» täpsustab ooperilaulja.

Kristlik pere

Abikaasaga ühendab Helenit ka ühine maailmavaade ja uskumused. «Me oleme mõlemad kristlased ja kristlikest peredest pärit. Me ei presenteerime oma usku, meil on lihtsalt ühised tõekspidamised,» tunnistab metsosopran, kes kuulub 200liikmelisse Valguse Tee Vabakogudusse.

Lauljanna kinnitab avameelselt, et tema kõige suurem vaimutoit ongi usk Jumalasse. «Loen iga päev piiblit ja palvetan, see on suur ja tähtis osa minu elust. Kui sõidan tööle või koju, kuulan sageli autos varasemalt salvestatud jutlusi või hoopis head positiivset kristlikku muusikat. Neid on ka väga erinevaid stiile ja mul on seal

Helen

HARID

kuga kla

nim. Tar

deemia,

kool ja s

gud Ees

Jaakko l

TÖÖ: V

Rahvusc

osaleb T

Opera 2

ooperite

triinu» n

rahvuso

daeman

Osalenu

ja andnu

tega nii l

VALIK I

men»), A

Kleopatr

Brangän

Evoli (Ve

ki «Pada

fan tutte

2005

tusfondi

Eesti Te

Kult

aa

use poolt ooperitäheks määratud

Helen Lokuta

HARIDUS: Tartu 7. keskkool (muusikakallakuga klass), Tartu lastemuusikakool, H. Elleri nim. Tartu muusikakool, Eesti Muusikaakadeemia, Saksamaa Karlsruhe muusikakõrgkool ja sealne ooperikõrgkool, magistriõpingud Eesti Muusikaakadeemias professor Jaakko Ryhäneni juures (2006–2008).

TÖÖ: Vabakutseline solist 2001. aastast, Rahvusopera Estonia solist 2006. aastast, osaleb Tõnu Kaljuste projektiteatris Nargen Opera 2004. aastast. Töötanud ka Karlsruhe ooperiteatri ooperistuudios (Rossini «Tuhkatriinu» nimiosas); 2007. aastal debüteeris Läti rahvusoperis Polina rolliga Tšaikovski «Padaemandas»; 2009 töötas Tampere ooperis. Osalenud solistina suurvormide ettekandel ja andnud soolokontserte erinevate orkestritega nii Eestis kui ka välismaal.

VALIK ROLLE: Carmen (Bizet' «Carmen»), Angelina (Rossini «Tuhkatriinu»), Kleopatra (Händeli «Julius Caesar»), Brangäne (Wagneri «Tristan ja Isolde»), Evoli (Verdi «Don Carlo»), Polina (Tšaikovski «Padaemand»), Dorabella (Mozarti «Cosi fan tutte»).

2005 pälvis Pille Lille Muusikute Toetusfondi aasta noore muusiku tiitli, 2006 Eesti Teatriliidu aastaauhinna, 2007 Eesti Kultuurkapitali Helikonsti sihtkapitali aastapreemia, 2011 SEB publikupreemia.

AUSTAJATE ÜLLATUSED:

Helenile saadetakse tihti lavale ja lava taha lilli, kingitusi ja suurte korvidega põnevaid üllatusi – tihtilugu anonüümselt. «Ma palun, et kui mõni austaja nüüd seda loeb, siis pange kaardile ikka oma nimi alla. Hea on ju teada, kes see kena inimene on, kes lilli saadab.» kinnitab Helen.

PEREGA: Vasakult abikaasa Madis, poeg Stefan ja Helen.

palju lemmikuid.»

Samuti on nende peres elementaarseks tavaks lugeda söögipalvet ja käia regulaarselt kirikus. «Ma tahaks küll öelda, et käin kirikus igal pühapäeval, aga ma ei saa, sest just siis on mul tihti ka etendused ja proovid. Lähen kirikusse alati, kui on võimalik,» räägib Helen.

Ooperilaulja töökava on hoopis midagi muud kui klassikaline hommikul-tööle-õhtul-koju-rütm. «Eks ta natukene keeruline on, mis puudutab seda, kuidas jagada aega töö ja pere vahel,» tunnistab Helen, kes käib ju rohkem ikka õhtul tööl. «Vahepeal lapski küsib, et kas jälle pead ära minema ... Ja ka abikaasal tuleb asju teinekord minu pärast ümber sättida. Kui mul õnnestubki mõnel õhtul kas või mõne sõbra sünnipäevale kohale tulla, olen ma selle üle äärmiselt õnnelik!» jutustab lauljanna.

Abikaasa Madis käib Helenit teatris vaatamas nii sageli kui saab. «Tal on oma lemmiketendused välja kujunenud, aga on ka neid, mis pole üldse tema maitse. Ka poeg on käinud mind vahel vaatamas, kuidugi kahjuks ei tee ma nii palju lasteetendusi. Viimati meeldis Stefanile väga kontsertetendus «Laserharf», eriti Rossini «Kasside duett», mängisin seal musta kassi.»

Missugune näeb välja aga ühe ooperilaulja tavaline päev? «Kui õhtul on tulemas suur etendus, näiteks «Carmen» või «Kleopatra», siis ma päeval kodust välja ei tulegi, vaid harjutan õhtuseks etenduseks nii vokaaltehnikat

kui ka tantsunumbreid ja tekste. Etendused vahelduvad ja kõik tuleb ju värskest meelde tuletada,» kirjeldab Helen. «Tavaliselt teen ka mõnusa rahuliku hommiku endale, meeeldi loen midagi head või tegelen lapsega. Pearolli tegemine nõuab suurt energiararu, seetõttu on hea päeval puhata. Näiteks on meie üheks pererituaaliks katta kaunilt söögilaud, panna sinna küünlad põlema ja nautida toidu kõrvale kvaliteetaega mõnusa jutuajamisega.»

Peale teatrietenduste valmistab Helen ette ka soolokontsertkavu ning harjutab mitmeid tunde vokaaltehnikat. «Valmistan ette ka väljaspool Eestit tulevaid ooperiprojekte ja kontserte, iseseisva töö hulk on väga suur ja aega tuleb hoolikalt planeerida.»

Päevadel, kui suuri etendusi pole, käib ta hommikul ja õhtul lauluproovis ning lõunapausil trennis. «Kui viin lapse Rene Buschi tennisekooli, on samas kohas kohe spordiklubi, kus harrastan nii aeroobset kui ka lihastreeningut. Lauljale on äärmiselt oluline treenida võhma ja vastupidavust, samuti annab see ka hea enesetunde,» selgitab Helen, lükates nii ümber iganenud kliše, et ooperilauljad peavadki olema suured ja paksud, et häälel «põhi» all oleks. Tema näide kinnitab ju otse vastupidist! Liitagi lisab ta kõiki naisi huvitava figuuriteema lõpetuseks, et kui pole aega trenni minna, siis on ooperietendused juba ise nii suur füüsiline koormus, et kilod muudkui kaovad. Nii et kes tahab olla ilus, vormis ja õnnelik, sel tasuks ehk ka laulmisega tutvust teha?

ILONA TALUMETS